

Stand by
America

Justice
to all!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 73.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, JUNE 23, 1919.

LETO XXII. — VOL. XXII.

Plemenito delo pravega amerikanizma

Cene kruhu se dvignejo ta teden.

Gompers zvoljen. Izjava neodvisnosti

Gorje naših rojakov tekom vojne v stari domovini.

Nemci so potopili 75 svojih vojnih ladij

Mir z Nemci bo podpisani danes.

Pretečeni teden se je v Clevelandu vršilo jako važno zborovanje glede amerikanizacije onih oseb, ki niso državljanji. Razne organizacije, šolski odbor, zvezina oblast in druge avtoritete so prisile do preprica, da se mora javnost za tujece bolj zanimati, jim več pomagati kot dosedaj. V ta namen se nameravajo uporabiti letno pol milijona dolarjev v Clevelandu, da se amerikanizira tujce, kot je nasvetoval Mark L. Thomas, predsednik šolskega odbora. Glavno besedo je imel George A. Schneider prijatelj naseljencev, ki je mnogo storil v Clevelandu za zboljšanje razmer napravljencem. Izjavil se je: "Mi se nismo brigali za naše tujce, smatrali smo jih za kos plesha. Naša krivda je, ker je prišlo do dogodka 1. maja. Ljudje so nepočeni, krivica se jim godi tu ali tam, toda ne vedo ker nimajo prilike, kako se da krivica odpraviti, pa zaidejo v nasilje." Posledica tega shoda bo, da se bodo združile vse organizacije, ki delujejo za amerikanizacijo, dočim je dosedaj vsakdo delal na svojo roko, ne da bi bilo opaziti kak skupen vseh. Mr. Kelly, eden zagovornikov delavstva, ki ne razume angleškega jezika, se je izjavil: "Mi moramo najprej preprečiti, da v raznih tovarnah in drugod ne bo ljudi, ki bi izkorisčali naše naseljence. Največkrat pridejo tujci v roke sleparjem, ki za svoj dobitek lažejo tujcem, da jim pomagajo, v resnici pa jim delajo največje ovire. Tujece se mora naučiti angleškega jezika, da bo lahko sam direktno govoril z delodajalcem in se pognal za svojo pravico." C. M. Vrooman, ki je načelnik državljanjskih šol, se je izjavil, da nekateri Amerikanci potrebujejo bolj amerikanizacije kot pa tujci. Mi moramo skušati, da dobimo zaupanje tujca, ravnati moramo z njim kot s prijateljem, pomagati mu, ne pa črno gledati ljudi, ki niso državljanji. S tem mu odvzamemo vsako zaupanje, in tujece ne bo nikdar dober državljan.

Na isti način je postal posložilo na šolske oblasti urednik tega lista, ki je trdil, da so naseljenci in tujci v Ameriki može dobraga značaja, pripravni in željni vzgoje, toda ameriške oblasti so vse te le prerađe zanemarjale in prepustile tujca samega sebi da je prišel v roke izkorisčevalcem, ki mu zmešajo pojme o svobodi in ameriškem državljanstvu nakar ga izkorisčajo kot slepo orodje pri raznih ne-ameriških paradaht, itd. Jako lepo se je izjavil prof. Moley, ki nadzira pouk o državljanstvu. Delal je: Ne s palico, ustrahovanjem ali kričečim patriotskim ampak s plemenitostjo, poukom in pravim razumevanjem ameriških idealov bomo spremnili tujce v dobre, značajne ameriške državljane.

Iz Washingtona se poroča, da bo žganje v Ameriki pologoma popolnoma izginilo. Danes ga je še 70.000 galon. Upeljali bodojo postavo, glasom katere bo mogoče dobiti žganje le na priporočilo zdravnika v lekarni, in sicer en pint na deset dni na osebo, toda oseba bo moral dokažati, da je "strašao bolj".

Prodaja kruha na debelo in drobno se z današnjim dnem v Clevelandu zviša v ceni. Groceristi bodo plačevali pol centa več pri hlebcu, gospodinje pa bodo plačevala za kruh 11 centov in 16 centov za hlebec, kar je bilo dozdaj 10 in 15 centov. Peki se izgovarjajo, da material je znatno dražji, poleg tega so pa tudi plače uslužencev večje kot so bile ob novem letu. Nekaj pekov in nekateri groceristi bodo obdržali staro ceno, toda večina groceristov in pekov bo v pondeljku zvišala ceno. Pretečeni teden se je tudi vrsila sodnijska obravnavava glede starega in svežega kruha. Neka postava pravi, da grocerist, ki prodaja kruh, ne sme zamenjati s pekom stari kruh za svežega. Sodnik Terrel pa se je izjavil, da ne vrjame, da je ta postava ustavna in je ustavil sodnijsko obravnavo, kljub temu, da sta se pek in grocer priznala krivim.

V Cleveland se je vrnihl po desetmesecnem službovanju pri armadi v Franciji, dr Spaulding, superintendent javnih šol v Clevelandu.

James Logan je v soboto popoldne kadil cigaret po Euclid ave. in na vogalu E. 9th St. je vrgel "čik" cigarete in obcestni jarek, ko so njegove oči obtičale na nekaj svetlem. Pogledal je natanceneje v blato, in po daljšem brskanju je potegnil na dan stiri precejšnje diamante in nekaj biserov. Podal se je na policijsko postajo, kjer so to dragi kameni spoznali in takoj kot lastnino ukradene dragocene ovratnice, last Mrs. Allyne, ki je zgubila ovratnico 17. maja, vredno \$8000. Del najdenje ovratnice je vreden \$2500, in Logan bo najbrž dobil en tisoč dolarjev nagrade, ki je razpisana.

Policija je ponovno napadla v soboto zvečer razne dvorane, kjer se zbirajo socialisti. V Royal Hall, 5247 Woddland ave. je bilo arretiranih 22 oseb, med njimi dve ženski. Osem so jih izpuštili po arretaciji, ostale so pridržali. V New Yorku pa ka poseben parnik, ki bo odpeljal arretirane boljševike iz vseh krajev Amerike proti Rusiji, kjer jim bo dana prilika stopiti v službo Trotskya in Lenina, za katera se takoj tako poganjajo. Vladni zastopniki zbirajo po celih Ameriki sumljive elemente. Nad 800 boljševikov žečaka v New Yorku "vesela povratka" v domovino.

Tako se bo Amerika pologoma toda sigurno očistila "rdečih marel."

Temperenčniki so sedaj obrnili svojo "pozornost na near beer." Ko vidijo, da se je ta pijača "pričubila" pri ljudeh, so sklenili, da tudi to pijačo uničijo. Vrhovi glavar temperenčnikov, famozni Wayne B. Wheeler, je odšel v Washington, kjer bo pred kongresom protestiral proti "near beer" češ da ima pol procenta alkohola in lahko "upijani". Tudi "grape juice" in "cider" ni po volji temperenčnikov. Fanatizem nekaterih hinavcev presega res že vse meje. Najbolje bo, če ustavijo še uživanje vode. Potem se res ne bomo bali, da bi bil kdaj pisan.

Iz vojnega oddelka se nam poroča, da je dospel iz Francije v Ameriko Sgt. Fr. Lunka, naš nekdanji uslužbenec, ki je leta 1917 odšel kot prostovoljec k srbski armadi, kjer mu pa ni ugajalo in je pozneje pristopil k ameriški armadi, kjer se je mučil do novembra meseca. V krajkem pride v Cleveland.

Samuel Gompers je bil enoglasno izvoljen predsednikom American Federation of Labor. Glasovanje se je vršilo z vzklikom. En sam glas mu je bil nasproten, glas Julius Duncana, iz Seattle, Wash. Izvolitev Gompersa je bila udarec socialistom in drugim radikalcem med delavskimi krogovi. Zmerno in zdravo mnenje ameriškega delavstva je zmagalo.

Atlantic City, 21. junija. Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor, ki sedaj tukaj zboruje, je bil do predsednika Wilsona pojasnilo glede Lig narodov, glede mirovne konference in delavskega položaja, kakor ga zastopa mirovna konferenca. Predsednik Wilson je organiziran delavcem natančno pojasnil vse te stvari potom posebnejša kabla iz Pariza.

Priporočilo radikalnih elementov, da ameriško delavstvo ustvari posebno delavsko politično stranko, je bil od ogromne večine organiziranih delavcev odklonjeno.

Velike važnosti pa je resolucija, ki je bila sprejeta od organiziranih delavcev, in ki je mnogo večjega pomena kot vsi radikalni predlogi. Ta resolucija pravi: Delavstvo zahteva sedaj polno ceno in nagrado za storjeno delo, na podlagi, po kateri bo vsakemu delavcu mogoče se veseliti življenja in radosti, katero nudi življenje, da se kolikor mogoče delavstvo otrese one stvari, kateri pravimo skrb za obstanek.

Sprejeta je bila tudi resolucija ki graja kongres, ki je dovolil neznatno svoto za delavski oddelek vlade, dočim je dovolil večje svote za poljedelske in trgovske namene.

Novi stroji mestne elektrarne so sedaj na svojih mestih, in tekot enega tedenja bo mesto lahko preskrbelo 500 novih objedincov z električno. Tekom dveh mesecov bo lahko dobil 5000 družin mestno električno, ki je še enkrat cenejša od kompanijske.

Lump prvega razreda je Frank Podovinkar "glasom izjave policije." V soboto je prišel v njegovo stanovanje policist, da ga arertia. Njegova žena je bila zatravena in jokala, da bi omajala skalo. Pred odsodom je izročila možu klubok, svežo rutico in nekaj cigaret mu je stisnila v žep. Na pragu prosi Podovinkar policista, naj mu dovoli, da še enkrat poljubi ženo. Policist dovoli, in Frank se približa ženi, ki je že nastavila usta za poljub, ko dvigne Frank roko in tako udari ženo po obrazu, da se je takoj kri vilja. Ko je sodnik to slišal je obsodil nič vredne na \$100 globe in 60 dni zapora.

Iz vojnega oddelka se nam poroča, da je dospel iz Francije v Ameriko Sgt. Fr. Lunka, naš nekdanji uslužbenec, ki je leta 1917 odšel kot prostovoljec k srbski armadi, kjer mu pa ni ugajalo in je pozneje pristopil k ameriški armadi, kjer se je mučil do novembra meseca. V krajkem pride v Cleveland.

Samuel Gompers je bil enoglasno izvoljen predsednikom American Federation of Labor. Glasovanje se je vršilo z vzklikom. En sam glas mu je bil nasproten, glas Julius Duncana, iz Seattle, Wash. Izvolitev Gompersa je bila udarec socialistom in drugim radikalcem med delavskimi krogovi. Zmerno in zdravo mnenje ameriškega delavstva je zmagalo.

Mr. Frank Drašler, ml. sin spoštovanega rojaka Fr. Drašlerja, je dobil od svojega prijatelja dr. Ramovža iz Ljubljane, sledete, skrajno značilno pismo:

... Tvoje pismo je bila nepopisna radost. Kolikor med vojno sem mislil na te, kje da si in kako ti gre. Biši smo tu kakor v trdnjavi, cel svet nam je bil zaprt. Odrežani popolnoma, smo pričakovali tudi takega konča, kot ga najdejo navadno obleganci, smrti gladu in daleč od smrti nismo bili. Po večjih mestih jih je tudi mnogo od lakote umrlo. Človeku se bi smilili, a se mu ne, ker so bili ti tak ljudje onega naroda, one zalege, ki je s svojo megalomanijo zakrivil to veliko svetovno trpljenje. Na deželi je že nekam bilo — tako da v Borovnicu niso ravno stradali. V mestih pa smo jedli kruh, da nisi vedel ali je iz žaganja ali iz blata. Hvala Bogu, da je temu konec že storjen. Ko je razpadla prokleta Avstrija, je bilo pri nas, v Jugoslaviji, takoj bolje, ker Banat in Slovenija nista več dajala življa za celo državo, pa še za Nemce in Turke. Prispela nam je tudi že ameriška pomoci v moki, mesti — tako da zdaj že lahko dobiš vse, le da je — radi valute — vse še precej draga. Po človek zdaj lažje upa kot pre!

Zdaj pa nas tlaci druga morda. Na zapadu laški imperializem, na severu vedno germanški barbarizem še. Londonški pakt je vrag v Slovencu smo se preveč zanašali na Ameriko. Kdo bi si mislil, da bo moral Wilson pred ententimi imperialisti kapitulirati! Da, najhujše pa nas boljje vesti, da se celo Srbi, to je predvsem stranka ne narod, ki je izza vojnih časov na krmilu, namreč Pašičeva, nas Slovence takorekoč prodala. (Pašičeva vlada v Srbiji je starokopita in trdno zdržena z dinastijo srbskih kraljev, proti kateri stranki in dinastiji je naš list zaporedoma in ob vsaki prilikom odločno nastopal. "Opured.") Gre jim le za Reko in Dalmacijo. Cela Goriška, bate, moral bomo biti nazabate in bomo morali nazadnje veseli, če dobimo žečevico Št. Peter - Reka in to zadnje mesto. Italijani dovoljajo kažejo Nemečem prijazno politiko in zato se čudim da niso še bolj izolirani. Pa naj se to mojno vprašanje reši tako — mi smo vsi preverjeni, da bo nova generacija — sedanja je brez moči in demoralizirana — z mečem odrešila tudi Goriščane in Primorce. Tako bo pariški mir, ako že ne prej razbit od boljševizma, imel v sebi le kal nove, vojne — s tem pa je zvezna narodov in vse Wilsonovo mišljenje le ideal.

Nasi vojaki odhajajo dan zadnjem na koroško fronto, tako da smo pravzaprav še vedno v vojni. Preprčani smo tudi, da će nam mirovna konferenca prisodi južno Koško, jo bomo morali sami zasesti in okupirati — ker Nemci ne bodo dosti poslušati Pariza. Kar poglejte obnašanje Brockdorfa, čeprav so Nemci popolnoma porazeni. Sedanjih mir bo brestilitovski, ker bo nasilen in neizvedljiv.

Italija sama pa in cel narod pa je naravnost hističen. Tudi prav — in ravno v

italiji bo tisto gnjezdo socialne revolucije, ki bo dovedla tudi celo zapadno Evropo do poloma. Tudi — kakor tu dobro vemo, ker smo to videли na lastne oči — ni Italija storila za zmago demokracije prav nič. Butali so in butali s svojimi desetimi soščki in bitkami in ofenzivami, in prišli niso nikam, ker je laški vojak navaden makaron, strahopetec in otrok, ki vije v bajonetnem naskoku: "Di mio" in "o mia mama" dočim mu načel Šlovec vpije v takem položaju v Scapa Flow. Dne 21. novembra, 1918, je Italijan še slišal in se bo tresel pred njim. Dejstvo je, da smo v oktobru lanskega leta Jugoslovani razbili fronto na Piavi. Tri dni je trajala laška ofenziva in prisla nihom. Ta čas pa se je pričas Jugoslovenih znotraj izvedla revolucija in od tukajnega poveljstva je bilo še pod kriko avstrijskega vojške povelenja sporočeno glavni komandi na fronto in armadnemu poveljstvu v Baden, da so se izkrcali na Reki Angleži, da bodo v parneh v Ljubljani, itd. To je na etapu strahovito učinkovalo — etapa je začela bežati, da njo civilne oblasti in slednji celo fronta. Vse se je razteplilo, še predno so Italijani zvedeli, da nimajo sploh nobenega sovražnika pred seboj. In šele čez 5 dni so prišli v Gorico in Trst z BELO ZASTAVO, ker še niso vedeli in bili svestni svoje "zmage." To je laška vittoria — naše se pravi to strahovetnost. In zdaj tulijo ti osli, da so rešili entento. Če bi bil jaz Clemenceau ali Wilson, bi jih pripravil poštenosti — en teden blokade in konec bi bil italijanski goljufijam. Zakaj postopati z njimi salonsko, ko že zdaj kažejo, da se bodo zvezali z Germani. (Drugi del pisma priobčimo prihodnjic.)

Policist Prendergast ima nočno službo v Garfield parku. V soboto ponoči je korakal po parku in zagledal nekaj črnega na tleh. Mislec, da je mačka, je pričel klicati: Come, kitty, kitty, kitty. Policist je "mačka" pobral, toda v istem trenutku vrgel od sebe. Mačka ni bila mačka ampak — dihur. Ko se je ob 3. zjutraj vrnil na policijsko postajo, je dobil vrata stražnice zbarakadiran. Smrdel je tako, da so ga policisti v stražnici pol bloka daleč zvohali in odredili vse po trebno, da se ne nalezejo smradu.

Iz Ljubljane se je oglašil jugoslovanski prostovoljci, Josip Kuntarič, ki služi sedaj pri 9. pešpolku v Hidsak Bačka, Jugoslavija. Mudil se je doma na dopustu v pozdravlju vse znane clevelandske rojake in klicje: Živelja Jugoslavija.

London, 22. junija. Najnovija poročila iz Scapa Flow kažejo je bila vojno brodovje Nemčije internirano, naznajajo, da je vse nemški brodovje potopljeno. Povelje za potop je dal nemški admiralski Ruter, ki se je izjavil, da mu je kajzer zapovedal, da ne sme nobena nemška ladja priti v posest sovražnika. Ruter je arrestriran.

Berlin, 22. junija. Nemčija ima danes novo ministerstvo. Ministrski predsednik Scheidemann je odstopil, ker ni hotel prevzeti odgovornosti, da podpiše mir. Sedanji ministrski predsednik je dr. Bauer, bivši delavski minister. Ostali člani kabinta so:

Dr. David, minister notranjih zadev, Mathias Erzberger, finančni minister, Herr Wissell, minister za gospodarstvo, Herr Schlieke, delavski minister, Herr Meyer minister začladnice, Herr Giesbert minister brzjavov, Dr. Bell, naselniški minister Gustave Noske, obrambni minister, Dr. Schmidt, minister živilskega oddeшка.

Heinrich Bauer, ministrski predsednik, je socialist in je bil tako poznan in živahan v delavskih krogih. Po njegovih zaslugah je bil zadnji strijk v Berlinu ustavljen.

Weimar, 22. junija. Zastopniki treh večjih nemških strank so včeraj glasovali ali naj sprejmejo mirovne pogoje, ali ne. Glasovanje je izpadlo slednje:

Socialisti so z 75 glasovali za mir, in 39 proti, demokrati 1 glas za mir, 58 proti, katoličani 4 za mir 69 za pogojni mir.

Slopošno mnenje je, da bo dejno Nemci podpisali. Zadnji čas je, ko morajo povedati svoje mnenje, do pondeljka 23. junija, do 6.45 zvečer. Skoraj gotovo je, da bodo Nemci prosili še en dan ali dva, "da natančneje premislijo" nakar bodo podpisali zavezniške mirovne pogoje.

"AMERISKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

N A R O C N I N A :		Za Cleveland po pošti - \$4.00
Za Ameriko	\$3.00	Posamezna številka - - - 3c
Za Evropo	\$4.00	

Vsa pisma, dopisi in denar naš se pošilja na "Ameriška Domovina"

8119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 180

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. Americana in spirit Foreign in language only.

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 73. Mon. June 23, 1919.

Vzroki naše krize.

Mnogo se dandanes piše o duševni krizi, ki jo preživlja naš narod. Ako smo jo že konstatirali, je treba, da se ugloboimo v vprašanje pravega vzroka tega duševnega razpoloženja našega ljudstva. Kateri je prvotni vzrok temu zlu, ki nas je dovedlo do narodne nesreče na Koroškem? Danes šele uvidevamo, da naše ljudstvo le slabo poznamo in da ni vse tako, kakor smo mislili. Zakaj ne opozamo pri Nemcih istih duševnih križ, kjer je vendar več vzroka za take bolestne pojave narodove duše? Nočemo zmerjati, ampak odkrito povedati naše mnenje, in sicer zato, da kremo s poti, katero smo do danes hodili in se na ta način zavarujemo za bodočnost proti enakim hudim razočaranjem.

Čudno je, da se danes govori o naši duševni krizi ravno od strani, ki so največ zakrivile, ki so prvotni vzrok tega zla. Mi nismo bili zmožni dati ljudstvu višjih narodnih idealov, kar se je to posrečilo Čehom. Nasprotovno, naši vzgojitelji z malimi izjemami so smatrali pobijanje narodnih idealov med ljudstvom za svojo nalogu. Nudili pa so za nadomestilo avstrijske lažideale, s katerimi so znali prav spremeti otrovali dušo našega ljudstva. Že otrokom v šoli se je ubijalo v glavo samo ljubezen do "matere domovine" Avstrije. Ljudstvo je slišalo v šoli, cerkvi in na shodih slavospeva na Habsburžane, na cesarjevo pravčnost, ki nam daje kruh in zemljo. Degenerirani cesarji ki so po "božji milosti" vhičili bič nad avstrijskimi narodi, so se stavili ljudstvu kot vzor možje v vsakem, še celo v verskem oziru. Habsburžani so se slikali kot ideal ljudstva. Posrečilo se je doseči, da je smatral kranjski kmet cesarja, ki si ga je predstavljal kot nekakega polboga, za svoj prvi ideal.

Drugi ideal, ki so ga nudili "voditelji" slovenskim slojem, je bila stranka. Strankarstvo se je zaneslo v vse sloje, družino, cerkev in celo v šolo. Voditelji so zanetili boj stranke proti stranki, ki je šel tako daleč, da so se slovenske stranke v škodo narodnih interesov menjajo se stopale v kompromis z Nemci (Hein, Schwartz), da so se v korist stranke pri volilni reformi žrtvovali koroški Slovenci, itd. Prodajajoč velike narodne interese so se stranke potegovali za male začasne strankarske koristi. Delalo se je za stranko in ne za narod. Stranka je bila pri nas svrha za se, a ne sredstvo za doseg do vsestranskih, boljših življenskih pogojev naroda. In vendar bi moralna imeti vseka stranka eni in isti cilj: dobrobit ljudstva, oziroma naroda. A naše stranke in njih voditelji (s častnimi izjema) niso delale iz ljubezni do naroda, ampak iz ljubezni do stranke in korita. Naše ljudstvo zato ni narodno, ker je njegova duša zastrupljena s strankarstvom; zato Kranjc ne vidi sovražnika v Nemcu ampak v slovenskem liberalcu in nasprotno v slovenskem klerikalcu ter eden smatral drugega za "izmeček človeštva", kakor je pisalo slovensko časopisje.

Ni se toraj treba nam čuditi, da smo prisiljeni pisati duševni krizi našega naroda, ki je vendar v jedru zdrav, a žal, zapeljan in nenajde pota iz prepada, v katerega so, a pahnili njegov vzgojitelji.

Zlastno je, kar smo doživelji na Koroškem, toda dobra šola, dober in resen opomin za bodočnost.

Vzgajajmo od sedaj naprej narodne značaje in ne strankarje brez narodnosti. Narodna ideja je dala narodom v časih velikih borb moč, vstrajnost in krepko voljo, voljo do življenja. Ravnog tega pa danes še manjka našemu narodu in naši mladi državi. Primerjajmo zgodovino polpretek dobe in prepričali se bomo, da je narodna samozavest državljanov najkrepkejša moč države.

Vsekako smo tudi za diferenciranje naroda, a pobijati moramo povsod ono kranjsko, patološko strankarstvo, ki nas je privedlo v ta žalostni položaj. Boj med strankami je neizogiben. Stranke s poštenimi političnimi cilji naj teknujejo med seboj za enostranski blagor naroda. Svrha budi ista — način je lahko drugačen. Nikdar pa ne sme biti strankarstvo cilj posameznih političnih skupin. Strankarsko premirje v času narodnih križ je znamenje politične treznosti, če ne vsebuje tako premirje zakulisnih spekulacij posameznih intrigantov, kateri je več do zasebne koristi stranke, kakor pa do sreče celokupnega naroda. Premirje pa, ki zakriva javnosti protidržavno agitacijo, je vele-izdajstvo.

("Jugoslavija" 24. maja 1919)

* * *

Sodrug C. E. Ruthenberg, vodja radikalnih socialistov v Clevelandu, je obtožen "hujskanja k umoru in obtožen zajedno uboju prve vrste v Clevelandu. Njegova obzavna bi se morala že zdavnej vrsti, toda njegovi odvetniki ter drugi jo zaporedoma prestavljajo "na poznejši čas." Taka je pravica v Ameriki, kaj, gospodje uredniki pri boljševiški "Prosveti" v Chicagi. "Prosveta" je prinesla tri ali štiri članke, v katerih opisuje "tiranske sodnije" v Ameriki, ki z bogatinom drugače postopajo kot pa z delevci. V Chicagi je "Prosveta" izvahala neki slučaj, ko je premožen človek napadel neko dekle, pa je bila obravnavana proti njemu že PETKRAT prestavljena. V Clevelandu je obtožen UBIALEC, boljševik, pa je bila obravnavana proti njemu že SEDEMKRAT preložena. Ali ni to dokaz, da Amerika daje vsem enako pravico, bogatim in boljševikom? Ali bo "Prosveta" pravična in logična in bo posval ameriške sodnije, ker nočejo soditi Ruthenberga? Pri nas sišimo vselej dva zvona, očka Zavrnik, pri vas samo enega, in še tisti je počen.

VESTI IZ STARE DOMOVINE.

Pogreb posmrtnih ostankov Zrinjskega in Frankopana v Zagrebu.

Tiskovni urad S. N. Z.

Ravnog tako prisrčno in veličastno, kakor so sprejeli Slovenci od Špilja do Mariabora vlak, ki je vozil ostanke hrvatskih mučenikov, so ga sprejeli Slovenci na vseh postajah brez izjeme do hrvatske meje. Vse postaje so bile okusno okrašene; ljudsko-šolska mladina in kmečki krste. Sprevod se je pomaknil po Kukovičevi ulici, čez Vcenčičski trg, skozi Frankopansko ulico, po Ilici čez Jelačičev trg k stolni cerkvi. Ne morem popisati v tem poročilu podrobnosti. Omenim le samo, da se je ljudstvo kar trlo, celo na strehah so bili.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjevala svoje veje in poklanjale svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof. Medved v svojem poslovilnem govoru, da bi skazale vse časti junakoma ob njunem povratku.

Vlak je prišel točno ob štirih popoldne na državni kolodvor v Zagrebu. Nebrojna množica ljudstva je pričakovala na sijajno okrašenem kolodvoru vlak in je navdušeno pozdravila mučenika. Topovi so jima grmeli v pozdrav, godba je igrala in pevci so peli narodne himne. Po pozdravnih govorovih so akademiki prenesli krsto v Akademski dom na Zrinjskem trgu.

V torek so še deputacije Čehov in Poljakov, iz okolice je vrelo ljudstvo nepretrgoma v mesto, da še pozdravi enkrat svoje heroje. Vendar je bila zbrana pred Akademskim domom nebrojna množica ljudi, ki se je valila kakor velikanska reka med krste Zrinjskega in Franopana. Na večer je bila v gledališču slavnostna predstava drame "Poslednji Zrinjski". Občinstvo je v gledališču prirejalo navdušene ovacije Čehom, Poljakom, dr. Verstovšku in mariborskim delegatom.

Po končani igri v gledališču je povabil načelnik glavnega mesta Zagreba delegata vseh narodov in vse mariborske delegate na prijetljivi in bratski sestanek v hotelu Croatia. Prijeljali so mariborskim Slovencem burne ovacije, za katere se je v dovršenem govoru zahvalil poverjenik dr. Verstovšku. (Mar. Straža, 5. maja.)

Brežice. — Begunka iz Goriškega se je preselila iz Ljubljane v Brežice, daljina tri četrti ure, in je moralna plati 100 K. veleposestniku za selitev.

Draginja tiskarskih potrebi. — Straža poroča, da so se vse tiskarske potrebi v zadnjem času silno podražile, tako, da so bili listi prisiljeni zvišati naročnino. Vsled splošne draginje so morale tiskarne zvišati plačo stavnem v vsem objektu za 100 odstotkov. Papir stane sedaj kilogram 3.50 K., pred vojsko 26 vin; barva poprej 1.40 K., sedaj 10 K.; sirovo olje poprej kilogram 14 v. sedaj 1.50 K., itd. Razmere po stajajo vsaki dan slabše. Zato ni čudno, da stane posamezna številka Straže 30 v. Slovenca 30 vin, istotako Slov. Narod, Jugoslavija pa celo 40 vin. Tudi oglasi so zelo dragi: v Straži stane ena vrsta, 3 milimetre visoka in 46 milimetrov dolga 1 K., v malih oglash pa stane vsaka beseda 30 vin.

Vesti iz "Jugoslavije" od 20. maja.

Vastopstvu rečenta Aleksandra se je udeležil poroča vojvoda Milič, ki ga je bliskovo pozdravljalo.

Zastopana je bila naša vlada po več ministrik. Množica je navdušeno pozdravljala delegacije različnih narodov in prav prisrčno tudi naše mariborske Slovene, ki so še mimo krste. Sprevod se je pomaknil po Kukovičevi ulici, čez Vcenčičski trg, skozi Frankopansko ulico, po Ilici čez Jelačičev trg k stolni cerkvi. Ne morem popisati v tem poročilu podrobnosti. Omenim le samo, da se je ljudstvo kar trlo, celo na strehah so bili.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjivala svoje veje in poklanjala svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof. Medved v svojem poslovilnem govoru, da bi skazale vse časti junakoma ob njunem povratku.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjivala svoje veje in poklanjala svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof. Medved v svojem poslovilnem govoru, da bi skazale vse časti junakoma ob njunem povratku.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjivala svoje veje in poklanjala svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof. Medved v svojem poslovilnem govoru, da bi skazale vse časti junakoma ob njunem povratku.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjivala svoje veje in poklanjala svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof. Medved v svojem poslovilnem govoru, da bi skazale vse časti junakoma ob njunem povratku.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjivala svoje veje in poklanjala svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof. Medved v svojem poslovilnem govoru, da bi skazale vse časti junakoma ob njunem povratku.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjivala svoje veje in poklanjala svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof. Medved v svojem poslovilnem govoru, da bi skazale vse časti junakoma ob njunem povratku.

Pred monumentalno stavbo stolne cerkve, ki nudi razgled čez precejšen del Jelačičevega trga, so se poslavljali v krasnih govorih od njiju. Ljudje so jokali od veselja in radosti, da so mogli počastiti na lastni osovojeni žemljini narodna mučenika ob njunem povratku v domovino, jokali so od žalosti nad njuno žalostno usodo in od navdušenja, da je kri, ki sta jo prejela mučenika za svojo jugoslovansko domovino rodila narodu popolno svobodo. Zlomljena je tista dinastija, ki je pustila umoriti mučenika, premagan je tisti narod, ki ju je obglavil. Nehote je moral človek misliti, da se je vsa narava okrasila da bi sprejela dostojo jugoslovanska mučenika, da so drevesa priklonjivala svoje veje in poklanjala svoje cvetje in da so vode zašumele, kadar jih je prosil g. prof.

Slovenska Dobrodelna Zveza,

Slovenski Mutual Benefit Ass'n.

UST. 15. NOV.
1910.
V DRZAVI OHIO

INK. 15. MARCA
1914.
V DRZAVI OHIO

Sedež Cleveland, Ohio

Vrhovni urad: 1052 E. 62nd St.

Tel. O. S. Princeton 1276 R.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: PRIMOŽ KOGOJ, 6518 Edna Avenue.
Podpredsednik: JOHN GORNICK, 6217 St. Clair Ave.
Tajnik: FRANK HUDOVRNIK, 1052 E. 62nd St.
Blagajnik: JERNEJ KNAUS, 1062 East 62nd St.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS J. PIRC, 6119 St. Clair Avenue.
IGNAC SMUK, 14701 Hale Avenue, N. E.
JOSEPH RUSS, 6517 Bonita Avenue, N. E.

POROTNI ODBOR:

JOSIP KALAN, 6101 St. Clair Avenue.
AGNES ZALOKAR, 1081 Addison Road.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue.

FINANCI ODBOR:

F. M. JAKSIC, 6032 St. Clair Avenue.
FRANK CERNIE, 6033 St. Clair Avenue.
ANTON GRDINA, 6187 St. Clair Avenue.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

FRANK J. KERN, 6202 St. Clair Avenue.

GLASILNO ZVEZE:

"Amerika Domovina," 6119 St. Clair Ave. N. E.
Vse denarne zadeve in stvari, kar so niso
upravnega odbora, naj se posilja na vrh. tajnika.
Vse pritožbene zadeve, ki jih je rešil državni
porotni odbor, naj se posiljajo na predsednika poro-
tnega odbora, Josip Kalan.

Se vrhovnega odbora se vrne vsako četrto
nedeljo v mesecu ob 9.30 dopoldan v pisarni vrhov-
nega urada.

SLOVENSKI NARODNI DOM NEWBURG.

RAČUN MESECA APRILA IN MAJA 1919.

Društvo plačala na račun delnic	\$ 50.00
Članstvo plačalo na račun delnic	228.00
Prostovoljni darovi	47.38
Piknik 25. maja, dobitek	249.76
Skupaj	\$575.14
Preostanek blagajne 31. marca 1919	\$6038.86
SKUPNA BLAGAJNA 31. MAJA	\$6614.00

NALOŽENO NA:
The Broadway Savings a. Trust Co. No 64653 \$5223.85
No. 64088 1061.83

Cekovni promet 62.17
IV. Liberty bond ..... n. 200.00
War Savings Stamps 65.15
Ročna blagajna 1.00

SKUPAJ \$6614.00

Pregledano od nadzornega odbora: Rev. J. J. Oman,
Jos. Lekan, Anton Erjavec.

F. Ločniškar, tajnik, John Lekan, pred. Jos. Vrček, blag.

MODERNA BAJKA.

Preko ceste hiti slinasti, goli polž. To je mučno delo za ubogega polža, kajti cesta je suha in prašna. Tudi rumena krota (želva) je prišla na cesto in zagledala polža. In dasi je krota na pol vegetarijanka, vendar ji je tak polž najljubša slaščica.

Toda krota je tudi filozof, in raditega ne izgubi tako hitro svojega taka. Dobro se zaveda, da je napram polžu pravi Ahilej kar se tiče urnosti.

In ko se nahaja krota sredi ceste, nekaj zagrmi in zemlja se stresce. Krota je filozof, katerega redkokdaj kaj spravi iz njene žabje ravnotežja, toda sedaj se je vendar prestrašila. Tu pridrži mimo avtomobil. Krota se nikdar ni videla avtomobila v svojih sto letih, od kar je uživala polže v tej "vodeni" dolini. Pa tudi sedaj je ostala verna svojemu principu: "Nihil admirari" (nicesar ne občuduj) pa reče:

"Le dirjaj, vrag! Meni že ne boš imponiral. Da, niti s poto se ti ne umaknem."

Šofer je videl, da se nekaj premika po cesti. Dobro se zavedajoč visoke vzvišenosti in mogočnosti (sa) nima ravno vsaka "reva" avtomobila pritisne na trobljo, ki zatuli, da gre vseskozi ušeša. Toda krota ni muzikalica. Filozofično si misli:

"Le kriči, kolikor te je voljal! Kar sem rekla sem rekla!"

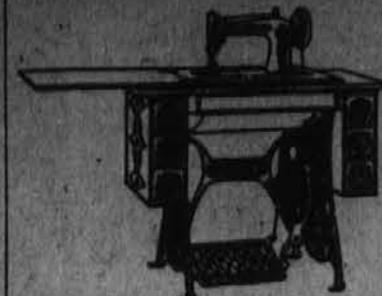
Pa tudi šofer je filozof, ki ga ne spravi ravno vsak "kornar" iz ravnotežja. Zato si misli ta filozof: "Le čakati, čudo božje. Zdrobim ti glavo kakor slamnato bilko."

In šofer nameri kolesa ravno breko krote.

D-m! Tako nekako je odemovalo dvakrat.

Toda krota je lahko počasna napram avtomobilu, toda ne napram polžu, pa eno svoje vsto ima vseeno: v trenutku lahko potegne glavo in pogre pod svojo roženo kožo.

Tako je tudi sedaj naredil. In niti se ji ni zgodilo, da se ji je droboj.

Naznanjam, da imam v zalogi najboljše šivalne stroje in to "SINGER ŠIVALNE STROJE" katerih nobeden drugači izdelka šivalnih strojev ne prekos v šivanju.

Dajem jih tudi na lahka odpalčila in sicer po \$2.00 mesečno ali za gotovi denar v devetdesetih dneh časa za plačati. Toda ne pozabite na tudi, da popravljam vsake vrste šivalne stroje od \$1.50 višje, ter tudi kdor želi zamenjati stari stroj za novega, vedno vzamem stari stroj v račun na novega.

Toraj gospodinje kakor tudi dekleta, ako želite imeti trpežni šivalni stroj, zglasite se pri vašem Slovencu.

RUDOLF PERDANU
6026 St. Clair ave.

POZOR! PLUMBING!

Ako rabite v hiši zanesljivega delavca za vsakovrstno plumbersko delo, potem se oglasite pri vašem starem, dobro znanem prijatelju.

Geo. A. Lorentz,
6203 Superior ave.

Sprejemam vsakovrstno popravila, postavljam kopalnišča, vsakovrstne sinke, boilerje na paro, za vrčo vodo toilette in najnovejše vrste fornese.

CENE NIZKE IN DELO GARANTIRANO!

Bell Phone Rosedale 5224
Princeton, 1319 W. (x25)

FARME NAPRODAJ.

Rojaki, ki želite kupiti farme, obrnite se do mene, kajti naprodaj imam vsakovrstno farme z vsem farmerškim orodjem, živilo, dobro zemljo in okolico. Jaz nisem agent, ker imam v tej okolici sam farme in sem jaz zavoljen. Prodajo se farme raditega, ker so bili sinovi ubiti v vojni. Toraj ti farmerji so naredili denar, in želim da bi ga tudi vi naredili v farmah. Cesta takoj je vsa tlakana. Toraj kdor želi kupiti farmo, naj se obrne z zaupanjem do mene, pisemo ali osebno. Moj naslov: Mike Lukner, R.F.D. No. 2, Box 87 Rock Creek, Ohio. (76)

mało pretreslo. Pa kljub temu jo je nekaj vznemirilo. Bila je detonacija, kot bi tvegreda neba udaril grom s spremeljevanjem strele.

In kaj je to?

Avtomobilu je počil obroč in ustaviti je moral. In vsakdo ve, kaj pomeni počeni obroč pri avtomobilu. (To je ravno tako kot če ti žena dovoli, da smeš zapraviti 75c. pa v celem Clevelandu nene "ostarije.") Šofer je moral zleti s svojega sedeža in požirati prah, in znotrajnost avtomobila je prihajalo žensko kričanje: (neroda, cepec, ki ne zna vozit— in drugi taki priključni izrazi).

In dočim so moteni potnik v avtomobilu iskali v svoji bujni domišljiji pripravnih izrazov, da pokajojo šoferju svojo naklonjenost, se priplazi krota preko ceste in s slastjo povzroči mastnega polža, ne da bi nit z repom trenila radi šoferjeve nesreče.

* * *

Hm! Vsaka basen ima svojo moralo. Pa zaman iščemo v tej basni nauk, ki bi pas podučil.

Pa kaj hočete! Moderna

baben je to, in kdaj nam je že modernost dala kak koristen nauk?

V našem uredništvu imamo več jugoslovenskih poštnih znakov, katere nam je izročil rojak Mr. Pečjak, in kdor se zanima zanje; jih lahko dobti po sledenih cenah: 40 vinarske po 10c, 25 vinarske po 5c. 10 vinarske dve za pet centov in tri vinarske 3 za pet centov.

Rojaki, ki nimate dela,

oglasite se v zvezinem uradu za delavsko posredovanje, United States Employment Office, 6204 St. Clair Ave. Mr. Slater, poslovodja oddelka se je izjavil, da lahko nemudoma preskrbi za 500 mož delo najbolj različne vrste, od navadnih del do finih rokodelskih. Mr. Slater pravi, da je dela dovolj samo če bi se ljudje oglasti. Vzemite toraj prilik

Frank Miklauž, 1247 E. 61st St. (75)

POZOR SLOVENCI!

Ako rabite dobrega in izčudenega papiraria, ki je že mnogo let opravil to stroko v splošno zadovoljstvo, obrnite se na

Franck Miklauž,

1247 E. 61st St. (75)

Pohištvo za fante naprodaj, v dobrem stanju. Proda se posamezno ali vse skupaj.

Požive se pri Ana Podlogar,

1319 E. 53rd St. (75)

Dr. S. Hollander, zobozdravnik

1355 E. 55th St. vog. St. Clair
Vstop na 55. cesti nad lekarino

Ure od 9. zjutraj
do 8. zvečer.

Zaprt ob sredah pop.
tudi v nedeljo zjutraj.

POZOR!

slovenske in hrvatske gospodinje! Gotovo ne pozabite, da dobiti pri meni še vedno najboljše grocerijsko blago ceneje kot kje drugje. Najboljše vrednosti. Pridi na našo trgovino, da vam postrežemo.

John Centa, 6105 St.
Clair ave.

slovenska grocerija. (x)

PODPIRJATE DOMAČINA.

Spodaj podpisani Jugoslovani se priporočajo vsem Slovencem in Hrvatom za vsakovrstno plumbersko dela, kakor upeljavanje toilets, sinkov, boilers, in tako dalje. Vse delo izvršujem v vašo popolno zadovoljnost in garantirano, po zrnernih cenah. Priporočam se vsem rojakom v obilna narocila. Podpirjam domačega človeka, ki vam poštreno postreže.

NICK DAVIDOVICH,
6620 St. Clair ave.
Tel. Princeton 1173 W.

POZOR!

Ako hočete kupiti ali prodati hišo ali zemljišče, oglasite se pri

Jakob Tisovec,

Ako potrebujete odvetnika, da se pogovorite v slovenskem jeziku, oglasite se pri Harry F. Glick, odvetnik.

Jakob Tisovec
1366 Marquette Rd. nasproti Lake Shore Banke. Central 6026 L. (105)

LIBERTY BOND!

se kupujejo pri nas za gotov denar po najvišji tržni ceni. Mi plačamo gotov denar za vojno hranične znamke.

S. T. Bone & Co.
808 American Trust Bldg.
na Square. 8. nadstropje, odprt do 8. zvečer. (x58)

DRAGI SLOVENCI!

Jaz sem stara sirota, brez sorodnikov, brez denarja. V starem kraju imam sina in dve oženjeni hčeri, sin in zetje so bili v vojski in ne včije živijo ali ne. Rada bi šla v staro domovino k hčeri, pa nimam denarja, da bi kupila karto, zato se obrnem na Slovence za pomoč. Tukaj nimam domačega človeka, da bi mi kaj pomagal. Stara sem 72 let, delati ne morem toraži, dajte mi pomagat, vsak cent steje, rada bi šla kot hifro mogoče. Doma sem iz vasi Vrh, Hinjska fara, prosim če kaj pomagate pošljite darove k A. Grdinu 6127 St. Clair ave.

Marija Pečjak.

Dve lepi hiši na predaj

Front hiša za 2 družine in hiša zadaj za 1 družino. V obe hiši kopalnišča in perilne posode, lep vrt in vrtna utica. Rent \$46 na mesec. Cena \$4600. Polovico takoj drugo kot rent. Vprašajte pri lastniku, 1558 E. 45th St. blizu Superior ave. (73)

Naprodaj je trgovina (grocerija in candy store). Požive se na 1188 Norwood Rd.

(73)

Fantje se sprejmejo na do-

bro stanovanje in hrano.

Poživeni fantje naj se ogla-

ijo na 6021 Henne Ave. (73)

HANS IZ ISLANDA

ROMAN

SPISAL VICTOR HUGO,

ZA "A. D." PRIREDIL P.

"Ali ste vi poprej videli neko postavo, ki je pobegnila skozi odprtino v strehi?" konečno vpraša Spagudry.

"Da, videl sem jo, in to je bil najbrž tvoj sozorotnik."

"Nikakor ne, ampak on je bil krivec, edini krivec. Prisegam pri vsem peklenškem trpljenju, pri vseh nebeskih blagoslovih, prisegam pri tem truplu, ki je tako nesramno oskrunjeno!" In stari stražnik se zgrudi na tla pred Ordenerjem.

Kakor je bil Spagudry lopovski in pretkan, pa je iz njegovih besed odmeval na glas resnice. Njegov obup in protest je skoro prepričal mladega moža, da stražnik ni krv oskrunitve mrtvega trupa.

"Starec," reče Ordener, "vstani, in če nisi oskrunil mrtveca, tedaj ne oskruni svoje starosti!"

Stražnik vstane. Ordener pa nadaljuje: "Kdo je zločinec, ki se je drznil oskruniti mrtvo truplo?"

"Oj, tiho, plemeniti mladenci! Vi ne veste o kom govorite. Tiho prosim!"

In Spagudry mrmlja sam za sebe zamolklo: "Bodi zvezst, budi mutast!"

Ordener pa mrzlo odgovori: "Kdo je krivec hočem vedeti! Na vsak način moram zvedeti za njegovome ime!"

"V imenu božjem, gospod ne govorite takو! Molčite, kajti —"

"Mene ne boš ustrahoval, ker strahu ne poznam, pač pa bo strah tebe prisilil, da govorиш."

"Oprosite mi, odpustite mi, mladi mojster," reče Spagudry v smrtnem strahu, "toda govoriti ne morem."

"Prav lahko, kajti jaz zahtevam. Imenuj mi krivca, ki je oskrunil to truplo!"

Spagudry si je še vedno prizadeval, da se ogne direktnim vprašanjem Ordenerja. Konečno pa reče:

"Dobro toraj, plemeniti mojster, oskrunilec tega trupla je ravno oni, ki je umoril častnika."

"Toraj je bil častnik umoren?" vpraša Ordener, ki se je sedaj spomnil svojega prvotnega vzroka, po kaj je prišel v mrtvašnico.

"Da, brez dvoma je, gospod," reče Spagudry.

"In kdo ga je umoril — kdo?"

"V imenu svetnika, katerga je klicala vaša mati, ko je vas rodila, prosim vas, rotim vas, nikar ne pozivajte za njegovim imenom, mladi mojster; nikar me ne prisilite, da vam izdam ime."

"Toraj, ti govorиш tako, da sem postal še bolj radoveden priti resnici na dno, kot sem bil v trenutku, ko sem stopil preko praga mrtvašnice. Zapovedujem ti toraj, da mi imenuješ morilca!"

"Naj bo toraj," reče Spagudry, "poglejte te globoke rane, katere je zapustil morilec z dolgimi, ostrimi nohtovi na truplu umorjenega. Te rane in odisci teh nohtov vam izdajajo morilca."

In stari mož pokaze Ordenerju globoke strašne rane na golem, sveže opranem truplu častnika.

"Kaj!" zakliče Ordener, "ali je bil umoren od divje zveri?"

"Ne, ne, moj lord."

"Toda če ga hudič ni ubil —"

"Tih! Čuvajte se, sicer boste prehitro uganili pravico! Ali niste še nikdar slišali," nadaljuje stražnik s komaj slišnim glasom, "o nemem možu ali bolje počasti s človeškim obrazom, katerega nohtovi so tako dolgi kot oni vraga Astafrota, ki nas je vse pogubili, ali nohtovi Antikrista, ki nas bo vse za-

"Govori bolj razločno, starec!"

"Gorje tebi! pravi Apocalipsus."

"Jaz zahtevam ime morilca!"

"Morilec —ime? Moj lord imejte vendar usmiljenje z menoj; usmilite se samega sebe!"

"Ne prosi usmiljenja za mene, ker ga sam bolj potrebuješ! Če ne govorиш, sem pripravljen ti iztrgati besede iz ust, toraj nikar ne skušaj moje potrebljivosti več."

"Naj bo toraj, mladi mož, ker zahtevate," reče Spagudry, ko se vrzava in reče glasno: "Morilec, oskrunitej se imenuje Hans iz Islanda."

To strašno ime ni bilo neznan Ordenerju.

"Kaj!" zakliče, Hans, prokleti bandit!"

"Nikar ga ne imenuje banita, kajti on nima nobenih pristašev."

"Kako ga pa potem poznas, capin! Menda sta skupaj izvrševali najbolj ostudne zločine!"

"Oh, plemeniti mojster, nikar ne govorite tako. Kaj morem jaz zato, če je bil Hans pri meni?"

"Ali je menda hrast strupen raditega, ker je kača našla zavetje v njegovi dupliniti?"

"Nehaj z bedastimi besedami! Lopov nima nikdar prijatelja, razven če je njegov zaveznik."

"Jaz nisem njegov prijatelj, še manj pa zaveznik, in če vas vse moje prisege ne prepričajo, gospod, teda bo boste gotovo verjeli moji nedolžnosti, če vam povem, da se je ta ostuden zločin izvršil štiriindvajset ur potem ko so prinesli mrtvo truplo Gill Stadta v mrtvašnico, na pred večer dneva, ko nameravajo truplo pokopati. Ali ne bo pada sumnja na mene, ali nisem že dovolj kaznovan s strahom, v katerem živim?"

Te besede so Ordenerja bolj preprečale o nedolžnosti stražnika, kot pa njegov po-nizna govorica. Ordener toraj pomicla nekoliko časa, dočim je Spagudry skušal brati na njegovem obrazu ali pomeni ta molk mir za njega ali grozi nova nevihta.

Konečno pa reče Ordener s strogim, toda precej tihim glasom: "Starec, govorji resnico! Ali si našel kake listine pri umorjenem častniku?"

"Nobenih, pri moji časti."

"Ali ti je morda znano, če je Hans iz Icelanda odnesel kake listine?"

"Prisegam pri svetem Hосipicu, da mi je popolnoma povem, kaj je popolnoma neznano."

"Toraj ne veš ničesar? Ali ti je mogoče znano kje stane Hans iz Icelanda?"

"On se ne skriva nikjer, ampak se klati okoli iz kraja v kraju."

"Mogoče, toda kje je njegov skrivališče, njegov brig?"

"Ta pogon," šepeta stari mož, "ima toliko skrivališč kot ima otok Hitteren skalnatih razpolok in zarez, ali pa pasja riba Žarkov."

"Zapovedujem ti iznova," prekine Ordener starca v govoru, "da govoristi jasno in določno. Daj da ti povem kaj nameravan, dobro me poslušaj: Ti si na skrivnosten način zaveznički bandita, dasi si me zagotovil, da nisi. Toda če poznas Hansa ti mora biti tudi znano, kam je šel, kje se skriva: Nikar mi ne segaj v besedo. Če nisi njegov tovarš ali sozorotnik, tedaj se gotovo ne bo obotavljalo da mi izdaš njegovo skrivališče ali pa da me vodiš do njega."

Videlo se je, da Spagudry ni mogel več prikrivati svoje strahu.

"Vi— plemeniti lord! Vi—

sveta nebesa, vi ki ste polni mladosti in življenja — vi se držnete poiskati tega vrata!

Ko se je štiriročni Ingial boril z velikanom Nyctolmom je imel vsaj štiri roke, katerih pa pri vas ne vidim."

"Dobro," odvrne Ordener na nasmehom, "če potrebujem štiri roke, tedaj greši ti menoj, in oba skupaj bo deva imela štiri roke."

"Jaz da bi šel z vami in vas vodil? Kako se morete tako norčevati s starim možem, ki skoro sam potrebuje vodnika?"

"Čuj," odvrne Ordener, "nikar se ne šali z menoj. Pomnji, kaj odkrijejo to hudodelstvo, ki se je prijetilo v tej mrtvašnici, tedaj pade prva sumnja na tebe, in kaznovan boš radi oskrunitve mrtvev, kajti klub twojim začrnilom tudi jaz ne verujem, da si popolnoma nedolžen. Postava te jebi za petam, toraj vidiš, da ne moreš dalj bivati v teh krajih. Pobegniti moraš. Nudim ti svoje spremstvo in varstvo, toda le pod pogojem, da me pelješ do skrivališča razbojnika. Bodij moj vodja, in jaz bom tvoj stražnik. In se več: če vlovim Hansa iz Islanda, tedaj ga pripeljem sem, živega ali mrtvega. Potem se bo tudi tebi posrečilo dokazati s nedolžnost, in jaz bom skrbel, da dobiš svoj urad nazaj."

"Nehaj z bedastimi besedami! Lopov nima nikdar prijatelja, razven če je njegov zaveznik."

"Jaz nisem njegov prijatelj, še manj pa zaveznik, in če vas vse moje prisege ne prepričajo, gospod, teda bo boste gotovo verjeli moji nedolžnosti, če vam povem, da se je ta ostuden zločin izvršil štiriindvajset ur potem ko so prinesli mrtvo truplo Gill Stadta v mrtvašnico, na pred večer dneva, ko nameravajo truplo pokopati. Ali ne bo pada sumnja na mene, ali nisem že dovolj kaznovan s strahom, v katerem živim?"

Ordener je posegel po de-narnici kot pa zadnjem sredstvu, da pridobi stražnika za sebe. Pa tudi njegov govor je bil tak, da je moral prepričati tudi Spagudryja, da govoriti tujeck jako pametno in logično. Spagudry začne toraj premisljati in sicer s tem, da seže najprvo po de-narniju.

"Plemeniti mojster," reče "prav imate." In njegovo oko ki je dosedaj prestrašeno pogledovalo okoli, se ozre po Ordenerju. "Ce vam sledim," reče stražnik, "tedaj si nako-prijem povrašča. Hansa za vso svojo bodočnost. Ce pa ostanem tukaj, tedaj padem jutri v roke Orugixa državne ga rablja. In kaj je kazen za oskrunjenje mrtvega trupla? Ah, naj bo kar hoče. V vsakem slučaju je moje sredo-življenje v nevarnosti; toda kakor je modro pripomnil učeni Semond-Sigfusson, kateremu so rekli prerok: inter duo pericula aequalia, minus immensus eligendum est, kjer ste dve nevarnosti enako velike, je treba izbrati eno, ki je manj nevarna. Na programu je nekaj posebnega. Sestre, ne izostajajte z asessmentom, zadnje ceste se je pri nekaterih društvin primerilo, da je ravnoista zbolela in celo umrla, ki je bila suspendirana. Radi malomarnosti članice je vedno pa odbor krije.

Fannie Trbežnik, tajnica.

Naznanih je confectionary prodajalna, na vogalu, poleg tega je združena z grocerijo (brez razvažanja). Proda se poceni. 16000 Waterloo Rd. Collinwood.

Naprodaj je confectionary prodajalna, na vogalu, poleg tega je združena z grocerijo (brez razvažanja). Proda se poceni. 16000 Waterloo Rd. Collinwood.

"Ali ste namenjeni vaše stanovanje papirati? Ali imate že papirarja? Ali veste kdo vam to moderno in okusno naredi? Poskusite in prepričajte se."

Dajte stanovanje umetno papirati, ker jaz sem edini ekspert paper hanger.

"Ker je v južnem delu Trondhjem province polovjakov, katere je tja poslal njegova milost, lord kancler iz neznanega vzroka," je moral iti Hans v smernici proti Walderhog diplini ali pa proti jezeru Miosen. Najine pot nas bo vodila skozi Skor gen."

"In kdaj si lahko pripravil za odhod?"

"Ko mine dan, ki se prav-

kar začenja, ko se naredi noč in se stenja zunaj, ko bo mrtvašnica zaprla, tedaj bo vaš sirotin služabnik začel izpoljevati svojo dolžnost kot voditelj, radičesar mora mrtvece sebi prepustiti. Skušala bova medtem skriti truplo razmesarjenega rudarja pred zvedavimi očmi obiskovalcev."

"In kje te dobim noč?"

"Na trgu, če je tako po volji mojemu mojstru, bližu kipa Pravice, ki je bila prej Freja, in ki me bo gotovo podpirala s svojo senco kot v hvaležnost za izvrstno vraga, katerega sem ji izklesal pred njenimi nogami."

In Spagudry bi gotovo začel iznova govoriti, da ga Ordener ni na kratko prekinil:

"Dovolj je starec. Kupčija je sklenjena."

"Sklenjena," odvrne Spagudry.

In komaj je izustil te besede, ko se začuje glasno rjevenje nad njunima glavama. Stražnik se strese od nog do glave.

"Kaj je to?" zakliče.

"Mogoče je še drugo živo bitje v tej mrtvašnici," odvrne Ordener, ki je bil enako začuden, "Spagudry, govoril!"

Daleje napisano.

Proda se dve hiši na St. Clair ave. 25 sob in trgovina velik lot. Rent \$120 na mesec. Cena \$9500. Poizve se na 6106 St. Clair ave. (x)

DELDO DOBIJO PREMOGARJI

Najboljše name. Plača od tone. Za poslovna se obrnite na 313 Superior-ave. N. W. Cleveland, O. zgoraj.

WOODLAND, SCOVILL & E. 105th KARE.

LUNA PARK SREČE

Vaudeville, Koncert zastonj Kabaret in premične slike. Plešanje, sketanje in plavjanje.

WOODLAND, SCOVILL & E. 105th KARE.

NAZNANILO.

Članicam dr. Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ naznjam, da ne bom vsak dan pobirala asesmenta, kakor dozdaj. Pobiranje asesmenta na domu bo vsakega 12. in 24. v mesecu, in sicer ves dan Sestre, ki dolgute več mesecov, ste prošene, da poravnate do 24. da se lagše zaključijo računi. Prihodnja seja je 3. julija, udeležite se te seje, ker bo velikega pomena. Na programu je nekaj posebnega. Sestre, ne izostajajte z asessmentom, zadnje ceste se je pri nekaterih društvin primerilo, da je ravnoista zbolela in celo umrla, ki je bila suspendirana. Radi malomarnosti članice je vedno pa odbor krije.

Redne seje se vrše vsako nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v S. N. Domu, soba št. (73)

IMENIK CLEVELANDSKIH SLOVENSKIH DRUŠTEV.

ST. CLAIR GROVE, 98. W. O. W.

Albina Kržnik, pred. Agnes Zakrjsek, podpred. Fannie Trbežnik, tajnica, 6615 Bonna ave. Antonija Skerjanc blagaj. Mary Zakrjsek svetovalka, Mary Zavrli spremljevalka, Ivanka Koprivec, kaplan, Antonija Zalef, vratice, Rač, odbo. Frances Lausche, Ter. Žele in France sRupnik, Dr. Adam Szczekowski, zdravnik, 982